

34è diumenge ordin
Cicle B evangeli
Crist Rei

Una reialesa que ve de lluny

En aquest últim diumenge de l'any litúrgic, festivitat de Crist Rei, llegim el salm 95 que exalça la reialesa de Jahvè. La litúrgia eucarística no el llegeix sencer. Omet els versets 2 i 3 que donen una dimensió còsmica a aquesta reialesa de Jahvè. La reialesa de Jahvè era proclamada i exalçada en les cerimònies del Temple de Jerusalem amb salms com aquest, que han configurat un gènere literari específic dins els salms. A l'evangeli que llegirem, Jesús es proclama rei davant Pilat, però un rei que no és d'aquest món. Amb raó, perquè, entre altres coses, la concepció de la reialesa de Jahvè havia anat canviant al llarg de la història d'Israel.

Les tradicions vinculades a la sortida d'Egipte, a l'estada al desert i a l'entrada a la terra promesa consideraven Jahvè com el guerrer combatent que liderava les batalles d'Israel i n'assegurava la victòria. Jahvè era un rei guerrer, senyor dels exèrcits. L'establiment de la monarquia va suposar un gir en el concepte de la reialesa. Samuel fou reticent a donar un rei al poble, perquè entenia que l'autèntica sobirania només podia ser exercida per Jahvè (1Sa 8,6s). En temps de la monarquia, es va elaborar tota una teologia que presentava els reis de la dinastia davídica i la sobirania de Jahvè en estreta vinculació. L'exercici del poder reial no era altra cosa que una plasmació visible de la sobirania de Jahvè. El que va passar és que les infidelitats reials varen malmetre aquesta sintonia i comportaren la desgràcia al poble, l'exili. El pas següent va ser forjar una idea de la sobirania de Jahvè, segons la qual Déu és senyor de les nacions. Els reis de la terra l'adoraran, reconeixent l'única reialesa de Jahvè. El regnat de Jahvè, a diferència dels altres pobles, s'havia de caracteritzar per la pràctica del dret i la justícia.

Quan Jesús va començar a predicar el Regne de Déu o el Regne dels cels, es va trobar en part la feina feta. El seu auditori ja tenia una idea prèvia d'un nou regne que s'havia d'instaurar: el regne messiànic. Es tractava d'introduir-hi el seu toc personal. Però, l'avantatge fou també el gran inconvenient. Jesús hagué de lluitar contra una concepció triomfalista de la sobirania de Déu, prepotent i marginadora, perquè Déu només era rei d'uns quants i, en nom d'això, s'excloïa els pobres i marginats. Lluità contra el mal entès universalisme de la reialesa de Déu, que feia d'Israel l'únic dipositari de la salvació oferta a tots el pobles. La història s'acaba quan el poble d'Israel proclama, a quatre metres d'on es cantaven els salms, la reialesa del Cèsar, abjurant de la reialesa de Jahvè i proclamant Pilat, sense saber-ho, l'autèntica reialesa de Déu: Jesús penjat a la creu amb un rètol que deia: "Jesús de Natzaret Rei dels jueus".